

مزایای تجدید ارزیابی دارایی‌ها

وقایع تاریخی از جمله بحران‌های گذشته نشان می‌دهد که اطلاعات حسابداری درباره وضعیت مالی و عملکرد مالی واحدهای اقتصادی نقش مهمی در تصمیم‌گیری‌های اقتصادی دارد. هر چه این اطلاعات از کیفیت بهتری برخوردار باشد، آگاهی لازم برای اتخاذ تصمیمات بهتر، افزایش می‌یابد، بنابراین شناسایی عوامل مؤثر بر کیفیت اطلاعات مالی و تلاش برای بهبود آن همواره یکی از وظایف مراجع تدوین استانداردهای گزارشگری مالی و سایر مراجع مربوطه بوده است.

در سطح نظری نیز، موضوع کیفیت اطلاعات به ویژه مساله رفع مشکلات ناشی از واحد اندازه‌گیری دغدغه‌های اصلی نظریه‌پردازان حسابداری بوده است.

یکی از عوامل مخرب کیفیت اطلاعات در سیستم اندازه‌گیری مبتنی بر بهای تمام شده، افزایش سطح عمومی قیمت‌هاست. این افزایش به خصوص باعث می‌شود ترازنامه شرکت باوجود قابلیت اتکای بالا، از نظر مربوط بودن اطلاعات دچار نقصان شود. زمانی که ارزش روز دارایی‌ها با مبلغ منعکس شده در ترازنامه فاصله زیاد داشته باشد، تحلیل‌های مبتنی بر اطلاعات مالی را با مشکل مواجه می‌کند. نسبت‌های مالی که اطلاعات ترازنامه در آن دخالت دارد، مانند گردش دارایی‌ها یا نسبت سود به دارایی‌ها (بازده دارایی‌ها) در شرایط تورمی شفاف نیست. این نسبت‌ها در شرایط تورمی وضعیت شرکت را بهتر از واقعیت‌های اقتصادی نشان می‌دهد و می‌تواند بر تصمیم‌گیری‌ها اثر منفی بگذارد.

در حال حاضر تصمیم‌گیری برای تقسیم سود و محاسبه مالیات در کشور ما که هر دو باعث خروج وجه نقد از شرکت‌ها می‌شود براساس اطلاعات مبتنی بر بهای تمام شده است. در شرایط تورمی سود حسابداری بیشتر از سود واقعی (اقتصادی) است و تصمیم‌گیری برای تقسیم سود، تنها براساس این اطلاعات توان عملیاتی شرکت‌ها را تضعیف می‌کند و برای رشد اقتصادی کشور یک خطر محسوب می‌شود. استهلاک دارایی‌های عملیاتی، یکی از عوامل مؤثر بر محاسبه سود است که در حال حاضر با واقعیت‌های اقتصادی فاصله دارد.

یکی از راه‌های نظری برای حل این مشکلات، جایگزینی نظام بهای تمام شده با نظام ارزش‌های جاری است که به دلیل تاثیر اساسی بر قابلیت اتکای اطلاعات و صدمه زدن به اعتماد سرمایه‌گذاران، در حال حاضر امکان‌پذیر نیست.

راه میانه برای کم کردن مشکل اندازه‌گیری دارایی‌ها، انجام تجدید ارزیابی است که در استانداردهای حسابداری ایران مجاز شناخته شده و توسط شرکت‌های دولتی نیز با مجوز قانونی برنامه پنج ساله انجام شده است. تجدید ارزیابی دارایی‌های همه شرکت‌ها (به خصوص بخش خصوصی) بیش از یک دهه است که در کمیسیون‌های تخصصی مجلس مطرح بود که از سال ۱۳۹۰ با مجوز پیش‌بینی شده در ماده ۷۸ قانون بودجه سال ۱۳۹۰ و نیز ماده ۳۹ قانون بودجه سال ۱۳۹۱ برای معافیت مالیاتی، مانع اصلی انجام آن برای یک بار برطرف شده است.

بیشک تجدید ارزیابی سبب واقعی‌تر شدن بهای تمام شده کالاها، سود و همچنین دارایی‌های شرکت‌ها می‌شود و یک عامل مهم برای تقویت منابع مالی شرکت‌هاست. مزیت‌های تجدید ارزیابی آن قدر مهم است که مشکلات و موانع تجدید ارزیابی را به خصوص در مورد شرکت‌های تولیدی سرمایه بر کمرنگ می‌کند و برای کمک به توسعه پایدار شرکت‌ها نباید این فرصت را از دست داد. معافیت مالیاتی تجدید ارزیابی در شرایط تورمی بهتر است به یک قانون دائم تبدیل شود تا شرکت‌ها بتوانند براساس استانداردهای حسابداری، این کار را ادامه دهند و با ارائه اطلاعات با کیفیت بهتر به توسعه پایدار کشور کمک کنند.

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیات وزیران

بسمه تعالی

"با صلوات بر محمد و آل محمد"

۴۸۳۱۹/ش/۱۵۴۰۲۸

تاریخ
۱۳۹۱/۸/۶

وزارت امور اقتصادی و دارایی
دبیرخانه مرکزی
۱۳۹۱/۸/۷-۷
شماره: ۱۴۷۸۹۱

وزارت امور اقتصادی و دارایی - معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور

هیئت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۹۱/۷/۲۳ بنا به پیشنهاد شماره ۲۰۰/۸۲۶۹/۷۷۷۲۳ مورخ ۱۳۹۱/۴/۲۷ وزارت امور اقتصادی و دارایی و به استناد بند (۳۹) قانون بودجه سال ۱۳۹۱ کل کشور، آیین نامه اجرایی بند یادشده را به شرح زیر تصویب نمود:

آیین نامه اجرایی بند (۳۹) قانون بودجه سال ۱۳۹۱ کل کشور

ماده ۱- در این آیین نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می روند:
الف- بنگاه اقتصادی: واحد اقتصادی اعم از شخص حقیقی یا حقوقی که در تولید کالا یا خدمت فعالیت می کند.

ب- دارایی ها: دارایی های ثابت مشهود و نامشهود.

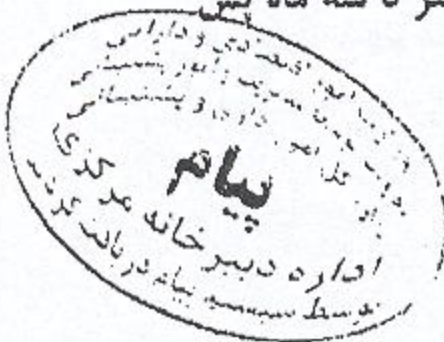
ج- مالیات: مالیات بر درآمد مازاد ناشی از تجدید ارزیابی و حق تمسیر حسب مورد، موضوع مواد (۴۸)، (۱۰۵) و (۱۳۱) قانون مالیاتهای مستقیم و اصلاحات بعدی آن.

ماده ۲- بنگاههای اقتصادی که از ابتدای سال ۱۳۸۶ تا پایان سال ۱۳۹۰ اقدام به تجدید ارزیابی دارایی های خود ننموده اند، در صورتی که با رعایت مقررات قانونی و مفاد این آیین نامه، دارایی های خود را در سال ۱۳۹۱ تجدید ارزیابی نموده و مازاد حاصل از آن را به حساب سرمایه منظور نمایند، از شمول مالیات معاف خواهند بود.

تبصره ۱- در اجرای این ماده، اشخاص حقوقی ملزم به رعایت مواد (۱۰۶) و (۱۶۱) قانون تجارت می باشند.

تبصره ۲- دارایی های خریداری شده در طی سال ۱۳۹۱ مشمول تجدید ارزیابی نخواهد شد.

تبصره ۳- اشخاص حقوقی که تا پایان سال ۱۳۹۱ افزایش سرمایه ناشی از تجدید ارزیابی دارایی های خود را در اداره ثبت شرکتها ثبت ننمایند، موظفند مبالغ ناشی از تجدید ارزیابی دارایی ها را طی سال مذکور در دفاتر قانونی به حساب مازاد ناشی از تجدید ارزیابی منظور و حداکثر تا سه ماه پس

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیات وزیران

۴۸۳۱۹/۱۵۴۰۲۸

تاریخ ۱۳۹۱/۸/۶

از انقضای مهلت تسلیم اظهارنامه سال مالی تجدید ارزیابی، در اداره ثبت شرکتهای ثبت و به حساب سرمایه در دفاتر قانونی، طی سال ۱۳۹۲ منظور نمایند.

ماده ۳- با توجه به بندهای (۳۴) و (۳۵) استاندارد حسابداری شماره (۱۱) هرگاه یک قلم از داراییهای ثابت تجدید ارزیابی شود، ارزیابی تمام اقلام طبقه‌ای که دارایی مذکور در آن طبقه قرار دارد، الزامی است.

ماده ۴- به منظور اصلاح مبنای محاسبه استهلاک داراییهای تجدید ارزیابی شده، هزینه استهلاک دارایی به نسبت مازاد ناشی از تجدید ارزیابی دارایی، به عنوان هزینه قابل قبول مالیاتی تلقی نخواهد شد.

ماده ۵- تجدید ارزیابی داراییها پس از پایان عمر مفید آنها براساس جدول استهلاکات موضوع ماده (۱۵۱) قانون مالیاتهای مستقیم بلامانع است.

ماده ۶- در زمان فروش داراییهای تجدید ارزیابی شده، مبنای محاسبه سود یا زیان حسب مورد ارزش دفتری مبتنی بر بهای تمام شده دارایی می باشد.

تبصره - چنانچه در بین داراییهای بنگاههای اقتصادی که تجدید ارزیابی می شوند، دارایی یا داراییهای موضوع فصل اول باب سوم قانون مالیاتهای مستقیم و سهام یا سهم‌الشرکه یا حق تقدم سهام شرکتهای وجود داشته باشد، داراییهای مذکور در هنگام نقل و انتقال صرفاً مشمول مقررات ماده (۵۹) و تبصره‌های (۱) و (۲) ماده (۱۴۳) و ماده (۱۴۳) مکرر قانون یادشده حسب مورد خواهند بود.

ماده ۷- در صورتی که شخص حقوقی پس از تجدید ارزیابی منحل شود، مأخذ درآمد مشمول مالیات و مالیات آخرین دوره عملیات براساس مقررات ماده (۱۱۵) قانون مالیاتهای مستقیم و تبصره‌های آن و همچنین تبصره ماده (۱۱۶) قانون یادشده تعیین و افزایش سرمایه ناشی از تجدید ارزیابی از حساب سرمایه کسر خواهد شد.

ماده ۸- تجدید ارزیابی موضوع این آیین‌نامه و عمر مفید دارایی تجدید ارزیابی شده توسط کارشناس رسمی دادگستری صورت می پذیرد.

تبصره - تجدید ارزیابی داراییهای موضوع این آیین‌نامه در مورد شرکتهای دولتی و شرکتهای وابسته به مؤسسات عمومی غیردولتی و شرکتهایی که بیش از (۷۵۰) سهام آن متعلق به اشخاص مذکور باشد، طبق نظر کارشناس یا کارشناسان منتخب مجمع عمومی صاحبان سهام صورت می گیرد.

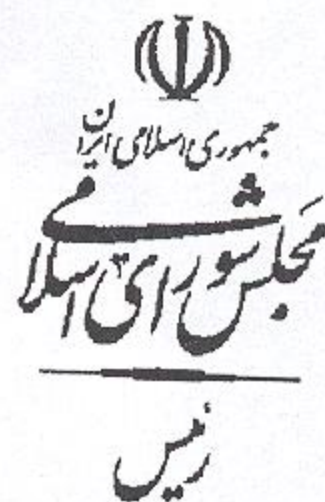
ماده ۹- تجدید ارزیابی داراییها در اجرای این آیین‌نامه برای هر دارایی فقط یک بار مجاز است.
ماده ۱۰- بنگاههای اقتصادی برای استفاده از معافیت موضوع این آیین‌نامه باید تأییدیه سازمان حسابرسی یا یکی از مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران و یا حسابدار

شماره: ۶۵۳/۹۵۷۷

تاریخ: ۱۳۹۱/۰۲/۳۱

پوست:

بسته

صورت‌های مالی (ترازنامه و حساب سود و زیان) را حسب مورد برابر مقررات مربوطه در وجه سازمان امور مالیاتی یا خزانه‌داری کل کشور به عنوان علی‌الحساب وصول نماید.

۳۸- سقف معافیت مالیاتی موضوع مواد (۸۴) و (۸۵) اصلاحی قانون مالیاتهای مستقیم مصوب ۱۳۷۱/۲/۷ برای سال ۱۳۹۱، مبلغ شصت و شش میلیون (۶۶,۰۰۰,۰۰۰) ریال در سال تعیین می‌شود.

۳۹- افزایش سرمایه بنگاههای اقتصادی ناشی از تجدید ارزیابی دارایی‌های آنها، از شمول مالیات معاف است مشروط بر آن‌که متعاقب آن به نسبت استهلاک دارایی مربوطه و یا در زمان فروش، مبنای محاسبه مالیات اصلاح گردد و بنگاه یادشده طی پنج سال اخیر تجدید ارزیابی نشده باشد. آیین‌نامه اجرائی این بند از جمله شرکتهای مشمول یا غیرمشمول موضوع این بند به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

۴۰- مؤدیانی که نسبت به پرداخت بدهیهای قطعی شده خود بابت مالیات و عوارض متعلقه، موضوع قانون اصلاح موادی از قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و چگونگی برقراری و وصول عوارض و سایر وجوه از تولیدکنندگان کالا، ارائه دهندگان خدمات و کالاهای وارداتی مصوب ۱۳۸۱/۱۰/۲۲ و مالیاتهای غیر مستقیم موضوع قوانین بودجه سنواتی سالهای ۱۳۷۷ تا ۱۳۸۱ اقدام کنند یا ظرف شش ماه از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این قانون اقدام نمایند، حکم ماده (۱۹۱) قانون مالیاتهای مستقیم مصوب ۱۳۶۷/۱۲/۳ نسبت به مانده بدهی جریمه‌ها و مالیات اضافی حسب مورد جاری خواهد بود.

۴۱- وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است سود سهام تقسیم شده سهم دولت در شرکتهایی که سهم دولت و یا سایر شرکتهای دولتی در آنها کمتر از پنجاه درصد (۵۰٪) است را پس از واریز به حسابی که خزانه‌داری کل کشور برای این امور افتتاح می‌نماید به حساب درآمد عمومی ردیف ۱۳۰۱۰۸ جدول شماره (۵) این قانون منظور نماید.

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیات وزیران

شماره ۲۸۰۴۰۵۴۰۱۹۰۳۱۹۰۴۸۳۱۹ هـ

تاریخ ۱۳۹۱/۸/۶

رسمی را که مستند به گزارش حسابرسی مالی شرکت باشد، برای سال تجدید ارزیابی و سنوات بعد تا دوره منتهی به خروج دارایی در موارد زیر دریافت و حداکثر تا سه ماه پس از انقضای مهلت تسلیم اظهارنامه به اداره امور مالیاتی ذی ربط ارایه نمایند:

الف- اعلام نظر در مورد عدم تجدید ارزیابی دارایی‌ها در پنج سال قبل از سال ۱۳۹۱ (صرفاً برای سال تجدید ارزیابی)

ب- اظهار نظر در مورد صحت مبنای محاسبه استهلاك دارایی در هر دوره مالی تا دوره منتهی به خروج دارایی.

ج- اظهار نظر در مورد صحت اصلاح مبنای محاسبه ارزش دارایی در زمان فروش.

ماده ۱۱- عدم رعایت هر یک از شرایط مذکور در این آیین نامه توسط بنگاه‌های اقتصادی موجب محرومیت از معافیت مالیاتی موضوع بند (۲۹) قانون بودجه سال ۱۳۹۱ کل کشور خواهد بود. در این صورت مالیات متعلق قابل مطالبه و وصول خواهد بود.

ماده ۱۲- برخورداری بنگاه اقتصادی از معافیت موضوع این آیین نامه مانع استفاده از سایر معافیت‌های قانونی نخواهد بود.

محمد رضا رحیمی

معاون اول رئیس جمهور

رونوشت به دفتر مقام معظم رهبری، دفتر رئیس جمهور، دفتر رئیس قوه قضاییه، دفتر معاون اول رئیس جمهور، دبیرخانه مجمع تشخیص مصلحت نظام، معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس جمهور، معاونت حقوقی رئیس جمهور، معاونت امور مجلس رئیس جمهور، دینوان محاسبات کشور، دیوان عدالت اداری، سازمان بازرسی کل کشور، اداره کل قوانین مجلس شورای اسلامی، اداره کل قوانین و مقررات کشور، اداره کل حقوقی، کلیه وزارتخانه‌ها، سازمانها و موسسات دولتی، نهادهای انقلاب اسلامی، روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران و دفتر هیئت دولت ابلاغ می‌شود.